

Inwintering van een bijenvolk

Tekst Piet Steffen, Leraar Imkeren.

Als ik dit schrijf is de zomerdracht nog in volle gang, maar het bijenvolk is zich al aan het voorbereiden op de komende winter. Na 21 juni worden de dagen korter; in een maand scheelt het een uur licht per dag (30 keer 2 minuten = 60 minuten).

Het gaat bijna geruisloos, maar als je er op let is het goed merkbaar. Ook de dracht loopt langzaam af. De planten zetten zaad aan, vaak een gevolg van het goede werk van de bijen en andere insecten. De heide heeft gebloeid in augustus/september en in de Biesbosch bloeit de reuzenbalsemien nog volop. In de rest van het land begint de koningin de eitjesproductie terug te schroeven.

Honing eraf halen

Natuurlijk wilt u honing slingeren. Haal in ieder geval de honingkamer eraf, maar laat twee kantramen met honing in de broedkamer zitten. Slinger de honing in een schone ruimte. Wilt u de honing verkopen, dan zijn daar regels voor. Deze kunt u nalezen in het cursusboek. Een schoon potje en een mooi etiket doen wonderen. De geslingerde ramen moet u goed opbergen. De wasmot weet er wel raad mee. Hebt u geen plaats, zet dan de ramen onder het volk; de bijen

maken de raten schoon en de ventilatie in de kast zorgt ervoor dat de ramen goed blijven. Daarmee verkleint u ook de kans op muizenvraat. U kunt ze volgend jaar weer gebruiken.

Volkssterkte

Een bijenvolk kan overwinteren op 10 of 11 ramen. Grote volken kunnen op twee bakken (= 20 of 22 ramen) overwinteren. Als een volk in augustus nog meer dan negen ramen broed heeft is er sprake van een groot volk. Ik ga nu even uit van een 10 of 11-raams volk. Honingkamer eraf en het volk op 10 of 11 ramen zetten. Twee kantramen met honing en 8 of 9 ramen met broed en bijen. Dekplank erop met gat en een voerbakje van twee liter erop.

Ruilen

De imker neemt de honing af. Dat is de wintervoorraad voor het volk. We ruilen de dure honing tegen "goedkope" suiker. U kunt kant en klare tankjes wintervoer (invertsuiker) kopen.

Eén tankje is voldoende voor één volk. Zelf suiker oplossen kan natuurlijk ook: 3 kg suiker op 2 liter water. Aan de kook brengen en daarna roeren totdat de suiker opgelost is. Blijf er wel bij tijdens het koken, want als het overkookt dan plakt de hele keuken. Af laten koelen en 's avonds voeren.

Voertoestellen

Er zijn meerdere mogelijkheden om te voeren, bijvoorbeeld met een tweeliter voerbakje. Bij de Segeberger bijenkast zit een handige voerbak, daar kan acht liter voer in. En er is een voerbak met de maat van een spaarkastraam, die hang je in de broedkamer aan de zijkant. Je moet wel steeds het volk lastig vallen door de kast open te maken om dit voerraam bij te vullen. U zult versteld staan hoe snel het voerbakje leeg is. Een fantastische prestatie van het bijenvolk, dat dacht alles al klaar te hebben met de honingvoorraad in de nazomer.

Voerbak op de kast. Foto Abe Maaijen

Wasmot larve. Foto Diana Meester

Wasmot. Foto Abe Maaijen

Het bijenvolk

In de nazomer gaat de koningin minder eitjes leggen. Er komt ruimte in het broednest; het gesloten broed loopt uit. Het wintervoer wordt in een prachtige krans opgeslagen. Hierin schuilt ook een gevaar. In het laatste broed plant ook de varroamijt zich voort. Hebt u de mijtenpopulatie klein gehouden door middel van bestrijding, dan zal de schade aan de winterbijen meevallen. Hebt u de bestrijding niet voldoende uitgevoerd, dan kan het zijn dat mijten in het herfstbroed toeslaan. Gevolg: wanneer u volgend seizoen de kast opent is er geen bij meer te zien. Jammer van al het werk.

Wanneer beginnen met in-voeren?

Let op de dracht. Loopt die af in uw regio, neem dan de honing af en begin met inwinteren. Meestal is dat in september. Reist u naar de heide, dan kan u pas na de heidehoningoogst beginnen met inwinteren. In 1985 toen ik mijn basisdiploma haalde was de regel; **wees klaar met inwinteren voor 1 oktober**. De bijen hebben wel een bepaalde temperatuur nodig om de suiker in te dampen en op te slaan.

Vorig jaar vlogen de bijen op 1 november nog en konden ze het wintervoer nog makkelijk opnemen. Neem geen risico, want als het te koud wordt kan het volk de suiker niet meer verwerken. Mocht u dat desondanks toch overkomen dan is een pak suikerdeeg bovenop het volk leggen een oplossing. Wel de verpakking van het suikerdeeg opensnijden. Een voerbak, maat spaarkast, ondersteboven op het pak suikerdeeg leggen is dan een oplossing om voldoende ruimte te maken.

De wintertros

Het broed is allemaal uitgelopen, de winterbijen en de koningin zitten binnenin de voederkrans. De suiker daarin is de brandstof om het volk warm te houden. De temperatuur kan wel naar -20°C zakken, maar er is geen broed meer dat warm moet worden gehouden. Gelukkig is kou niet het grootste gevaar in winter. Bijenvolken in het noorden van Scandinavië overwinteren bij temperaturen van -20°C . In de winter is vocht een grote vijand. Tocht helpt ook niet mee. Dan zijn er nog muizen, koolmezen en spechten, die het bijenvolk kunnen verstoren. Het vlieggat verkleinen kan helpen evenals

Honing in potjes. Foto Abe Maaijen

een muizenrooster voor de ingang plaatsen. De schuiflade liever niet onder de gaasbodem laten. Dat geeft meer vocht in de kast.

De oude korfimmers

Zij wisten het al: **Mes in het koren, Nieuw bijenjaar geboren**. Laten wij die wijsheid deze periode in de praktijk brengen. Succes met het inwinteren. ●